

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

26.09.2023 nr 1-1/2023/6

Algus 16.08

Lõpp 17.16

Istungit juhatas: Tõrva Vallavolikogu aseesimees volikogu esimehe ülesannetes Enn Mihailov, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Romet Pillar, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Timpson, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister

Puudusid: Allan Ilisson, Harry Mägi, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Helen Elias, abivallavanem Aivar Uibu, abivallavanem Lauri Drubinš, vallavalitsuse liige/finantsjuht Maire Appo, vallavalitsuse liige/vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, vallasekretär Signe Kiin, avalike suhete spetsialist Marianne Sokk, vallasekretäri abi Eve Eisen

Istungi juhataja avas istungi ja palus esitada ettepanekud seoses väljasaadetud istungi päevakorraga.

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 17 poolt kinnitada istungi päevakord:

Päevakord:

- 1. 2023. aasta lisaelarve vastuvõtmine**
- 2. Tõrva Vallavolikogu 19.12.2017 määruse nr 25 „Tõrva valla põhimäärus” muutmine II lugemine/vastuvõtmine**
- 3. Noorsootöökomisjoni koosseisu muutmine**
- 4. Haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu muutmine**
- 5. Vallavanema informatsioon**

1. 2023. aasta lisaelarve vastuvõtmine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - vallavalitsuse poolt on koostatud järjekordne selle aasta lisaeelarve, mille mahuks on ligikaudu 185 000 eurot ehk täpsemalt 184 891,90 eurot. Tuludest on laekunud 105 000 eurot tulu majandamisest ja ülejäänud on täiendavalt saadud toetused.

Eelnevalt on teile saadetud seletuskiri ja lisaks selgitused lisaeelarve tabeli juures. Kas on küsimusi?

Küsimused

Karl Kirt: - investeringute all on 21 000 eurot, s.o toetus MTÜ Mulgi- Valgamaa Arendusseltsile LED-ekraani soetamiseks. Mis projektiga on tegemist? Kus seda ekraani näha võib ja kuidas saab seda kasutada?

Helen Elias: - võin ise vastata. Tegemist on LED-ekraaniga, mis on soetatud välismaalt ja jõudis Eestisse eelmisel reedel. MTÜ soetas selle toetuse rahadega ja taotles meilt omaosalust. Et see sattus aega, mil meil oli olnud jaanituli, millest oli tekkinud tulu, otsustas vallavalitsus tasuda mittetulundusühingule omaosaluse. Tegime ka lepingu, mille alusel on ekraan meile igal ajal kasutatav, kui anname sellest eelnevalt teada. See tähendab, et meil on olemas ekraan, kui vajame seda erinevatel üritustel, vastuvõttudel, jne. See tekitab meile tulevikus kulude kokkuhoiu, me ei pea selleks edaspidi kulutusi tegema.

Arnold Looga: - jääb arusaamatuks, milleks oli vahele vaja MTÜ-d, kui kasutame seda ise?

Helen Elias: - seda ekraani kasutab ka MTÜ ise. See projekt on kirjutatud väga ammu, milleks nad nüüd omaosalust küsisid. Meie näeme selles kulude kokkuhoidu, mistõttu olime nõus neile omaosaluse eraldama summas, mis oli meile jaanipäeva üritusest tuluna tekkinud.

Tarmo Tamm: - kes on selle MTÜ loonud?

Helen Elias: - seal on mitu liiget: *seal on Jaanis Ilves, siis oli Jaanis Ilvese vend, mis ta nimi on, Tõnis Ilves, olid ... ?*

Maire Appo: - ja minu meelest Siim Ausmees.

Helen Elias: - ja Siim Ausmees äkki.

Virgo Kosemets: - ei olnud – Maido Ruusmann oli.

Maire Appo: - Maido on ka.

Helen Elias: - jah, Maido on ka.

Maire Appo: - Maido, Siim, Jaanis.

Tarmo Tamm: - milleks on nemad taotluses ekraani soetamist ette näinud?

Helen Elias: - milleks nemad seda kasutama hakkavad, ma ei tea. Meie jaoks on oluline, et saaksime seda kasutada Tõrva valla sündmustel. Selleks on sõlmitud tasuta kasutamise leping.

Karl Kirt: - mis projekti fondist toetus anti ja kui suur oli projekti kogumaksumus? Omaosaluse toetus on päris suur.

Maire Appo: - PRIAst.

Helen Elias: - projekti kogumaksumus oli 45 000 eurot.

Tarmo Tamm: - palju MTÜ ise panustas, kui meie maksame pea poole summa?

Helen Elias: - peast ei mäleta, aga võin selle järgmisel istungil öelda. Ütlen veelkord – meie lähtusime otsuse tegemisel valla huvidest. Kui meie anname praegu 21 000 ja saame tulevikus tekitada kulude kokkuhoidu, oleme oma eesmärgi täitnud – saame edaspidi luua sündmustele lisandväärtust.

Virgo Kosemets: - kui me ei oleks sinna praegu panustanud, kas me ei oleks nendega vajadusel kokkuleppele saanud?

Helen Elias: - sellele küsimusele ei oska praegu vastata.

Virgo Kosemets: - kas meil on eelarvevahenditega juba nii lahe, et saame selliseid asju lubada?

Maire Appo: - 21 000 eurot tuli 36 000-st eurost, mis oli jaanipäeva täiendav üritus. Sellest tulust kandsime 15 000 eurot korraldajale ja 21 000 eurot ekraanile.

Tarmo Tamm: - olles eelarve komisjonis, jäi LED-ekraani lugu siiski arusaamatuks. Volikogu esimees selgitas, kuid see jäi arusaamatuks.

Eero Viisu: - tegemist oli härra Pohlaku üritusega, millest jäi üle 21 000 eurot, mida eelarves ei olnud ja selle projekti toetusmeede oleks kahe kuu pärast lõppenud.

Arnold Looga: - kas ma saan õigesti aru, et otsus tekitada ekraan, tuli viis päeva pärast seda kui oli toimunud meie viimane koosviibimine ja kas see on ka tulevikus normaalne, et teeme niimoodi asju?

Helen Elias: - meile tuli sisse toetuse taotlus. Otsuse tegime vallavalitsuse istungil. Enne oli toimunud jaanipäeva pidu ja me teadsime, et meil on 21 000 eurot, mille oleme saanud lisatuluna. Otsus sai tehtud selle pinnalt, eesmärgiga hoida tulevikus kulusid kokku. Nõustun sellega, et tegemist on tuluga, mida eelarves ette nähtud ei olnud ja edaspidi tuleb sellised asjad volikogus läbi hääletada.

Heli Holm: - teen ettepaneku avalikustada järgmisel volikogu istungil kõnealune leping ja meede, mille alusel LED-ekraan osteti.

Arnold Looga: - repliigina lisan. Tegemist on ettevõttega, kus kasusaajaks on Maido Ruusmann ja me anname vahendid eelnevalt ilma siin tehtud kokkuleppeta ära, see lõhnab väga korrupsiooni moodi.

Helen Elias: - toetuse eraldamise otsustas vallavalitsus. Maido Ruusmann ei ole vallavalituse liige.

Tarmo Tamm: - meid on pandud fakti ette, kus otsused on tehtud ja volikogu otsustab. See ei ole normaalne. Oleks pidanud olema teistpidi.

Karl Kirt: - dokumendiregistris kiiresti otsides ei leidnud. Kas toetus- või koostööleping on selle MTÜ-ga sõlmitud ja kui on, siis mis nime all see dokumendiregistris on, et saaksime sellega tutvuda.

Helen Elias: - leping on sõlmitud ja võime selle numbri teile saata.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Majandus-eelarve komisjoni esimees sõna ei soovinud.

Tarmo Tamm: - tahan veel küsida kultuuri rahade kohta. Volikogu poolt on aasta alguses määratud ürituste katteks 60 000 eurot. Täna on kulunud sinna 72 000 eurot. Kuidas sai kultuurimaja kasutada rohkem, kui volikogu on eraldanud? Väide, et rohkem raha tuli piletitulust, mistõttu saadi rohkem kulutada, ei pea paika. Piletitulu tuli 1–2 päeval või nädala jooksul, kas telliti juurde ansambleid? Ka see on kehvamaitseline. Ka dokumendiregistris ei ole ühtegi vallavalitsuse otsust. On rikutud volikogu korda.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 16 „2023. aasta lisaelarve vastuvõtmine“. Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 10, vastu 6, erapooletuid 1.

2. Tõrva Vallavolikogu 19.12.2017 määruse nr 25 „Tõrva valla põhimäärus” muutmise II lugemine/vastuvõtmine

Ettekandja: vallasekretär Signe Kiin

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallasekretärile.

Signe Kiin: - määruse eelnõu I lugemine toimus juunikuu volikogu istungil. Antud tähtjaks eelnõu osas ühtegi ettepanekut ei laekunud. Täna on II lugemine ja määruse vastuvõtmine. Muudetakse volikogu istungi päeva. Varasemalt toimus volikogu istung teisipäeviti, nüüd on ettepanek viia istungi toimumise päev neljapäevale. Ettepanek on eelnõu määrusena vastu võtta.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 17 „Tõrva Vallavolikogu 19.12.2017 määruse nr 25 „Tõrva valla põhimäärus” muutmine“.
Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 17.

3. Noorsootöökomisjoni koosseisu muutmine

Ettekandja: komisjoni esimees Giia Timpson

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna noorsootöökomisjoni esimehele.

Giia Timpson: - teen ettepaneku arvata volikogu noorsootöökomisjoni koosseisust välja Lauri Drubinš ja kinnitada liikmeks Mariell Viinalass.

Küsimused

Romet Piller: - olen komisjoni algusaegadest rääkinud sellest, et komisjonis võiks olla ka noortevolikogu esindaja. Olen äärmiselt pettunud, kui praegu komisjoni koosseisu muudetakse, ei ole komisjoni noortevolikogu esindajat lisatud. Mis mõttega meil noortevolikogu on, kui me neid ei kaasa?

Giia Timpson: - noortevolikogu liikmed on kutsutud igale koosolekule, aga paraku nad ei ilmu kohale.

Romet Piller: - kutsumine ei ole see, kui nad on ametlikult kaasatud.

Giia Timpson: - nad saavad kaasa rääkida. Praegune noortevolikogu on suhteliselt passiivne.

Virgo Kosemets: - miks Lauri Drubinš välja vahetatakse?

Giia Timpson: - kuna Lauri on abivallavanem ja noorsootöö kuulub tema vastutusvaldkonda, oleks ta komisjoni liikmena iseendale nõuandev.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 28 „Noorsootöökomisjoni koosseisu muutmine“.
Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 12, vastu 2, erapooletuid 3.

4. Haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu muutmine

Ettekandja: komisjoni esimees Indrek Valner

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna haridus- ja kultuurikomisjoni esimehele.

Indrek Valner: - tegemist on eelmises punktis nimetatud põhjusega. Lauri Drubinš astub välja ja uueks liikmeks palun kinnitada Kalle Vister.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 29 „Haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu muutmine“. Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 15, erapooletuid 2.

5. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - nagu ka varasemalt, olen teile põhjalikuma informatsiooni eelnevalt saatnud. Esiteks vastan Tarmo Tamme algatatud teemale. Eelarve koostamisel on rahvamajale piletimüügist ette nähtud tulud 60 000 eurot, mitte kulud. Sellele tuli tõesti lisa, 72 000 eurot. Olen nõus, et peame eelarvet paremini planeerima ja seda ka järgmisel aastal teeme.

Minnes tagasi informatsiooni juurde, siis arendustegevustes toon esmalt välja oktoobris avaneva projektivooru, kuhu oleme kirjutamas kõrtsihoone arendusprojekti. Ehitusprojekti koostamise hanke võitis AS Infragate Eesti. Oleme nendega aktiivses suhtluses, et saada sinna võimalikud head lahendused. Eelprojekti esitamise tähtaeg on 15. oktoober.

Selle aasta eelarves olid ette nähtud vahendid gümnaasiumi B-korpuse rekonstrueerimiseks. Hanget läbi viies tulid väga suured summad, mida meil sel aastal eelarves ette nähtud ei olnud. Seetõttu hakkasime otsima alternatiivseid lahendusi ja võtsime ühendust ettevõttega, kes tegi meile energiaauditi. Vaadati üle, kas me saaksime toetuses ette nähtud energiamahud täita sellega, kui me ei paigalda päikesepaneele, vaid vahetame välja aknad. Päikesepaneelide hind läks kõrgeks seetõttu, et B-korpuse hoone katusekonstruktsioon oleks nõudnud tugevdamist, mis ei ole enam otstarbekas. Akende vahetamisega tagame nõutava energiaklassi. Protsess muudatuste sisseviimiseks on ametlikult algatatud ja ootame RTK poolseid vastuseid. On esitatud ka taotlus ehituse pikendamise osas.

Et on olnud küsimusi õpilaskodu osas, alustas RTK järelevalve. See on lõppenud, puudusi ei tuvastatud. Õpilaskodus on hetkel kaks õpilast.

Oleme astunud esimesi samme Tõrva valla arengukava koostamisega ning mõtestanud läbi, milline see dokument võiks olla. Tahame moodustada erinevaid töörühmi, kuhu kaasame volikogu liikmeid, et võtta uuendatud arengukava järgmisel aastal vastu.

Hetkel tegeleme aktiivselt tuuleparkide eriplaneeringuga. Eelmisel nädalal jõudsime esimese avaliku aruteluni, kus tutvustasime keskkonnamõtjude hindamise tulemusi. Inimesed mõtlevad aktiivselt kaasa ja teevad ettepanekuid. Kutsun sel teemal volikogu liikmeid kaasa rääkima ja ettepanekuid tegema. Meile on sisse antud uus taotlus uue eriplaneeringu algatamiseks, mis jõuab varsti volikogusse.

Tervisekeskuse tööd püsivad kenasti graafikus. Samamoodi ka Vanamõisa elamupiirkonna teede ja tehnilise taristu ehitustööd.

Hummulis oli eesmärk kolida lasteaed, raamatukogu ja noortekeskus mõisahoonesse. Lasteaia ruumide puhul on minu hinnangul tulemus väga hea. Ruumidega käisid tutvumas ka haridus- ja kultuurikomisjoni liikmed. On täiesti uus mänguala.

Ehitusvaldkonnast tooks veel välja, et kohe on algamas Helme alevikus Kooli tn 4 korterelamu ümberehitustööd. Selleks on toetusmeede, et kohandada elamispinnad Ukraina sõjapõgenikele, mis sõja lõppedes jääksid valla elanike sotsiaaleluruumideks.

Müügis on veel hooneid ja kortereid.

Hariduses on kõik väga hästi käima jooksnud. Nagu eelnevalt mainitud käisid haridus- ja kultuurikomisjoni liikmed õppekohtadega kohtadel tutvumas. Usun, et liigume õiges suunas. Hariduse valdkonnas toimuvad erinevad meeskonnapäevad. Hakatakse välja töötama ühist õppekava valla lasteaedadele ja koolidele.

Informatsiooniks veel see, et äriregistris on registreeritud Mittetulundusühing Tõrva Kool, kes on teinud endale ka FB lehe. See ei ole Tõrva vallaga üldse seotud ja tekitab hästi palju segadust. Eristada saab selle järgi, et Tõrva Kooli FB leht toimib lehena, aga Mittetulundusühing Tõrva Kool tegutseb isikuna.

Muusikakool alustas sel sügisel Männiku tn 5 hoones. See oli ajendatud planeeritavatest gümnaasiumi B-korpuse rekonstrueerimistöödest. Muusikakooli personal oli selleks muutuseks valmis. Ruumid said remonditud. Järgmisse aastasse peame planeerima helikindlate uste paigaldamise. Muusikakooli aktusel osales seekord rekordarv inimesi. Seoses muusikakooli kolimisega tuleb muutmisele ka põhimäärus, millega tahaks tulla järgmisele istungile. 1. oktoobril toimub rahvusvaheline muusikapäev, seekord küll kirik-kammersaalis, kuhu olete kõik oodatud.

Kultuurisündmustest andsin ülevaate saadetud informatsioonis. Samamoodi ka spordisündmustest.

Noorsootöös on nähtud võimalusi projekti rahastustes, on kirjutatud projekt „Kaasates noori“. Saime 10 000 eurot selleks, et disainida prügisorteere, mis oleksid kooskõlas ka riiklike nõuetega.

On uus tehnoloogia ring, mis on mõeldud vaid tüdrukutele. Ringi juhendajateks on Merilin Saksniit ja Giia Timpson. Huvi on olemas ja loodame, et see ka jääb.

Sotsiaaltranspordi valdkonnast niipalju, et seal on uus juht Jaan Raal. Lõppes lastekaitsespetsialisti konkurss. Sotsiaalvaldkonnas on samuti projekte, millega aktiivselt tegeleme, nt „Kodud tuleohutuks“ ja „Isikukeskse erihoolekande teenusmudel“, mida koordineerib Ingrid Püvi.

Tervisekeskuses on käinud erinevad kontrollid. Tervisekeskuse juht ja uus koolijuht teevad koostööd, kuidas tagada laste esmaabi, toetada vaimset tervist ja luua turvaline kool.

Küsimused

Kalle Vister: - on paar tähelepanekut. Kultuuri valdkonnas on välja toodud erinevad piirkonnad, aga ei näe Ala, mis on koos Taagepera päris suur piirkond. Kas seal on kultuurisündmusi toimunud ja mis valguses?

Meil on aktiivsed külaseltsid. Hoogu on näidanud Karjatnurme, Ritsu, Taagepera ja teised veel. Võib-olla tuua välja ka külaseltside valguses olulisemad üritused, mis on kaasanud kogukonda, et tekitada volikogu liikmetele ka selles osas pilt, kuidas külades tegutsetakse.

Helen Elias: - vaatan, et Ala on siit tõesti välja jäänud, aga seal on kohe sündmus tulemas. Nad toimetavad, tegemist on meie inimliku eksimusega. Järgmisel korral tuleb vaadata, et kõik oleksid sees. Kultuurisündmuste ja külaseltside valdkonnad osaliselt kattuvad, kuna inimesed on samad.

Lauri Drubinš - me ei ole üles loetlenud kõiki kultuurisündmusi. Ala-Taagepera piirkonnas, Mulgi Elamuskeskuses ning nii Taagepera kui Holdre lossis on toimunud lugematu arv üritusi.

Kalle Vister: - minu mõte on selles, et kultuuri juhtimine on viidud ühe katuse alla ja on piirkondlikud tegevused, siis tuua need välja selles valguses.

Tarmo Tamm: - on mõned tähelepanekud ja tahaks näidata mõnda pilti. Olen siin volikogu liikmena toimetanud kuus aastat ja uus vallavanem kuus kuud. Selle kuue aasta jooksul on üht-

teist kogunenud, millele tahaksin juhtida tähelepanu. Korjasin need pildid kokku täna tunni aja jooksul. Ei tahaks olla üks see vaatleja.

Ilmar Kõverik: - mul on üks ettepanek. Tegime mõned aastad tagasi Eesti sõjamuuseumile projekti Helme 3. jalaväepolgu võitlejatele mälestussamba rajamiseks. Selleks oli Eesti ajal tehtud korjandus, kuid tuli peale sõda ja nõukogude aeg. See raha võeti ära ja trükiti poliitilist kirjandust. Ausammas on tänaseni tegemata. Tegime aastaid tagasi sõjamuuseumile projekti ja valisime välja ka koha, aga et projekt läks kirik-kammersaali arvel, kellel ei olnud võimalik panna piisavalt omaosalust. Sel ajal oli selle projekti maksumus 49 000 eurot. Kui vallal on olemas projektijuht või saab eelarve koostamisel näha mingi summa, tuleks sellega alustada, sest oleme üks vähestest piirkondadest, kus sellised ausambad on tegemata. Praegu on seda hea teha, kuna II maailmasõja mälestusmärk on lammutatud ja ausammas oligi sellele kohale planeeritud. Kui meil on vähe raha, võiks suvist keskväljaku pidu teha natuke lihtsamalt. Kas peavad olema punased vaibad, samettutid, kuldsed postid ja laes kristallkupid? Võiks teha odavamalt, me oleme lihtsad inimesed. Maksame ennekõike ära oma hingevälja. See on väga olulise võitluse koht ja lahingu mälestuskoht.

Helen Elias: - võtan teadmiseks ja suhtlen edasi arendusspetsialistiga.

Ülle Juht: - on üleskutse. 14. oktoobril on Mulgi Elamuskeskuse õuel suur sügislaad, kuhu olete kõik müüma ja ostma oodatud. Tulge kohale!

Romet Piller: - mis on vallavanema arvates Tõrva noortevolikogu eesmärk?

Helen Elias: - noortevolikogu võiks aktiivselt kaasa rääkida mitte vaid sündmuste osas, vaid ka nägemuse osas, kuidas oleks Tõrva vallas hea elada. Olles olnud ise abivallavanem, proovisin neid väga aktiivselt kaasata ja suhelda. See oli väga raske. Peame juba volikogu tasandil mõtlema, mis oleks huvi, et noored tuleksid ja tahaksid kaasa rääkida. Neil on paratamatult teised huvid ja on meie enda teha, kasvõi sellega, kuidas me suhtleme, mida me postitame, mida me teeme. Noored näevad, mis poliitikas toimub ja nemad ei taha sellega seotud olla.

Arnold Looga: - suvel jääme ilma umbes 30-st inimesest. Paistab, et aasta lõpus jääme ilma umbes 100-st inimesest. Mis me valesti teeme, et inimesed ära lähevad?

Helen Elias: - me ei tee mitte midagi valesti. Meie valla eelarvest läheb suurim protsent haridusele. Peame tagama hea hariduse, et inimesed tahaksid siia elama tulla. See on minu hinnangul väga oluline. Hinnates tervet Eestit, palju on meie rahvastiku vähenemine ja palju teistes piirkondades, siis saab küsida. Peame vaatama statistikat laiemalt. Eesti rahvaarv väheneb kõikidest valdadest linnade suunas. Kui sellest statistikast tuleb välja, et meil on anomaalia, siis saame esitada selliseid küsimusi. Meie rahvaarv ei ole võrreldes teistega väga suurel määral vähenenud.

Arnold Looga: - teine tähelepanek on gümnaasiumi koha pealt, mis haakub haridusteamaga. 11. klassis on 19 õpilast. Sama number on ka 12. klassis. Eelmisel aastal võeti sisse 26 õpilast. Kus on ülejäänud, mis on selle kooliga lahti? Praegu võeti 28 õpilast. Palju on õpilasi järgmisel aastal?

Helen Elias: - teema püstitus on väga õige. Olen ise samamoodi mõelnud. Meil on uus koolijuht ja olen selle küsimuse talle püstitanud. Kuidas meil on nii palju väljalangejaid? Ei saa nii olla, et gümnaasiumis läheb elu nii raskeks. Kas haridusamet teeb põhikoolis midagi valesti – see küsimus on õhus ning tahame selles osas vastuseid. Üle tuleb vaadata ka sisseastumise kord. Samuti peame minema üle nüüdisaegsele õpikäsitlusele. Tänapäeva koolis ei saa õpetada vaid fakte, vaid peame tegelema ka sotsiaalse poolega. Kool peab õpetama inimesi eluks. See on üldisem sõnum ja teemakäsitus on väga õige. Koos koolidega me sellega aktiivselt tegeleme.

Virgo Kosemets: - koostasime oma fraktsiooniga volikogule pöördumise eesmärgiga, et nende asjadega tuleb tegeleda ja arutada neid nii nagu tuleb arutada, mitte nii nagu toimus Pokardis. Jääme selle esitamiseks hiljaks, et saada see päevakorda. Saatsin pöördumise igale volikogu

liikmele. On palve, et volikogu esimees või aseesimees võtaks seda tõsiselt ja võtaksid inimesed kokku.

Karl Kirt: - tahan küsida Tõrva kõrtsihoone projekteerimise kohta. Kas see on ligi nullenergia hoone projekt?

Helen Elias: - ei ole. See on kättesaadavad avalikud teenused.

Karl Kirt: - mis on eeldatav projekti maksumus? Mis kohustused me endale võtame?

Helen Elias: - hankes sõnastasime hinnaks 1,8 miljonit eurot, millest toetus on 1,2 miljonit ja 600 000 eurot on vajalik omaosalus. Ehitustöödega peaks alustama 2025. aastal.

Tarmo Tamm: - esimene tähelepanek puudutab kinnistute korrastamist. Vaadates maakatastrit on mitmeid valla kinnistuid, kus üks kinnistu on teise sees, näiteks Helme mõisapark ja lossivaremed.

Teine tähelepanek puudutab dokumendiregistrit. Väga kummaline on, et dokumendiregistrist on välja läinud, nt Lea Abokaln, kes ei ole olnud Ritsu algkoolis direktori kohusetäitja. Võiks olla tähelepanelikum. Olen ise kasutanud seda, et lasen kellelgi teisel üle vaadata, sest päeva lõpus ollakse kindlasti väsinud.

Maalehest lugesime septembri esimeses pooles, et Tõrva vald oli ära mainitud. Võtsin selle jutuks ka eelarvekomisjonis ja sain vastuseks, et kõik on hästi, tegemist on vanade aegunud andmetega. Olime seal finantssuutlikkuse poolest kirjast viie viimase seas 1,4 koefitsiendiga. Ütlesin juba viis aastat tagasi, et meie finantsvõimekus sõltus ühinemise rahadest, mis on tänaseks nullilähedane. Seega on laenu võtmine varsti võimatu. Sellega tasuks arvestada.

Järgmiseks pildid bussijaamadest. Üks on ilus, korras, teine Patkülas, mis ei ole ilus. Miks nii on?

Helen Elias: - *tean väga hästi, sellel teemal oleme rääkinud ja tegelikult on Tõnule selle bussijaama kohta minu poolt läinud ka see, et see tuleks üle vaadata.* Loodan, et saadad tulevikus selle informatsiooni ka vallavalitsusele. Alati on see info, mis teile silma jääb teretunud.

Tarmo Tamm: - viimased korrastamised olid Helme valla ajal. Plakat on räämas. *Võin öelda niitmine Patküla asulas oli augustis, augusti teises pooles kuskil.* Ja nüüd on *mingil ajal niidetud, aga näha on, et see on hiljem niidetud. Seal ei ole korda majas.* Sama seis, kus ma käisin, on Holdres. Niitmist on seal hakanud tegema Holdre loss ise.

Helen Elias: - oluline, et see info jõuaks meieni.

Tarmo Tamm: - sama on Jõgevastes. Kas meie ametnikud ei liigu ringi, samuti ei ole sealt volikogu liikmeid. Järgmine teema on sildid. Ma ei rääkinud vaid peasildist. Vaadates mõnda teist silti, ei ole need loetavad.

Näitan ka seda, et rada tahab hooldust. Käisin ukrainlastega ma arvan, et kuu aega või poolteist tagasi, olin koos.

Helen Elias: - *see on vana pilt, see on kindlalt vana pilt. See on korda tehtud.*

Tarmo Tamm: - *see on täna kell pool neli tehtud pilt.*

Helen Elias: - *siin all Tikste orus?*

Tarmo Tamm: - *Helmes, ordulinnuse varemete ees.*

Helen Elias: - *selge.*

Tarmo Tamm: - *ma lihtsalt võtsin aja ja käisin ära. Ma tahan öelda, et meil peab olema mingisugune kord, et keegi inimestest vallamajast või allasutustest vastutab nende asjade eest ja peab neid asju regulaarselt vaatama. Seda ei ole olnud.*

Järgmine märkus puudutab vallavara kasutamist. Mäletan kui öeldi, et kõik autod hakkavad rivis seisma. Täna pargivad sotsiaalosakonna autod Linna külas. Kas selleks on kord või luba olemas? Juhin sellele tähelepanu, kuna kunagi juhiti sellele minu tähelepanu. Nüüd on minu kord sellele tähelepanu juhtida.

Väga nukker oli vaadata, kui eelmisel reedel läks bussi pealt Ala kooli poole üks noormees. Koolis on kuus last. Lubati ehitada kaasaegne kool. Finantsjuht ei teadnud sellest mõttest midagi. Selle kuue lapse kohta, kus õpetaja annab võõrkeelt, kehalist kasvatust ja mida iganes – unustage ära. Võtke julge otsus. Me teame, et õpetajad, kes seal õpetavad ja teenivad pensionile lisa, olge

head ja andke märku. See on kuritegu nende laste vastu. Lapsed, kes läksid Nuia kooli, on sotsialiseerunud ja käivad teistega läbi. Kes on siin, nendel tekib tõrge.

Eelarvekomisjonis mainiti, vaata kaalumuseumit. Käisin vaatamas, ei mingeid silte, millal on lahti, millal saab vaadata? Ei maksa asju välja käia, kui nad ei toimi.

Viimasena tahaksin volikogu liikmena näha seda, et suuremate asutuste juhid tuleksid volikogusse ja räägiksid. Näiteks oleks võinud olla volikogu augusti lõpus, kus oleks võinud rääkida kooli juht. Seekord on uus juht ja las ta teeb asjad korda, võib-olla tuleb jõulude eel, et saaksime aru, mis toimub.

Minu jaoks on mureoht ka Tervisekeskus. Ehitame suuri objekte. Samas kui on vaja minna arsti juurde, võtab arst küll Tõrvas vastu, kuid ometi suunatakse aega kinni panema Viljandisse, Tartusse ja Valka. Kardan, et Tervisekeskuses saab olema spetsiaalne arst pool päeva või päev ja meie rahvas käib ikkagi sotsiaalbussiga või millega iganes Tartusse või Valka.

Tahaks saada ülevaate ka kultuurimajast selles valguses, mida eelnevalt küsisime ja üleüldse.

Helen Elias: - minu ootus teile kui volikogu liikmetele on, palun andke sellest aegsasti teada. Meil on vähe ametnikke ja püüame anda endast parima, et kõik murekohad saaksid lahendatud. Saades vajaliku info, saame asjad palju kiiremini korda. Kui praegu annavad kodanikud kohe märku, oleme saanud asjad kiiresti lahendada. Rääkides finantsvõimekusest, mis käis läbi juba eelmisel aastal, 2021. aasta pinnalt, siin ei ole midagi muutunud. Meil ei ole lihtne. Tegutseme aktiivselt kogu meeskonnaga eelarve siseselt, et leida kokkuhoiu kohti. Oli koosolek ja andsime kõikidele hallatavatele asutustele ette, palju tuleb järgmisel aastal kokku hoida, et saaksime eelarvega õiges suunas liikuda. Sotsiaalautode kasutamise osas on mõistlik, kuna koduhooldustöötajad käivad valla eri kohtades ringi, sai neile antud luba startida tööpäeva alguses kodust ja parkida õhtul kodu juurde. Tegemist on kokkuleppega ja siin omavoli ei ole. Ala kooli osas tunnetan vastu tööd. Seepärast sealt osad lapsed ära ka viidi. Minnes täna kooli, tunnen seal mõnust õhkkonda. Kooli tuli kaks last Tartust, kes tegid selle valiku ja võib-olla peatselt ka laps Karksi-Nuiast. Teine kooliaste lõpetab tegevuse kui seal ei ole 12 last. See tõenäoliselt ootab meid ees, aga nagu on arengukavas kokku lepitud, on mõistlik tagada kodulähedane alus- ja algharidus. Kui on kolm last, ei ole mõistlik ja peame lastevanematega läbirääkimisi pidama, mida me edasi teeme, aga lasteaed ja raamatukogu seal ikkagi toimetavad. 2025. a on avanemas uuesti meede nullenergia osas ja saame vaadata, kas meil on sinna mõistlik ehitada uus hoone või mitte. Selles osas tahame kõikide osapoolte kaasrääkimist, kuna see on meie ühtne otsus, mille peame tulevikus tegema.

Bussijaama märkuste eest aitäh. Sellega kindlasti tegeleme. Hallatavate asutuste juhtide kutsumine on volikogu esimehe pädevuses, aga ka minu mõte oli, et kui uus kooli juht on sisse elanud, võiks ta tulla oktoobris teile ülevaadet andma.

Tervisekeskuse osas oleme kokku saanud Tervisekassaga ja teeme koostööd, kuidas perearstinduse teemaga saame tulevikus edasi liikuda. See, et palju perearste on puudu, on terve Eesti probleem. Kui on lahendused leitud, räägime sellest ka volikogule. Praegu peame tagama Tõrva vallas esmatasandi tervishoiu.

Tarmo Tamm: - Ala kooli osas on võimalik pool maja küttest välja lülitada. Koduloomuuseum ei ole üldse köetav. Suudame oluliselt kokku hoida.

Lauri Drubinš: - juba praegu on pool maja tühjaks jäetud. Eelarve peale mõtleme kogu aeg. Lasteaias tehti remont, on värsked ruumid ja lapsed on õnnelikud. Esimene korrus on lapsi täis. Täna on probleem selles, et söökla vajab eritingimusi. See nõuab vana hoone säilitamist, kuna seal on ka veeühendused. Kogu süsteem tuleb köögiplokist. Kui me saaksime selle ploki välja lülitada ja mõelda läbi, kuidas tuua toitu mujalt, saame selle ploki välja jätta. See hoone on väga armetus olukorras. Katus jookseb väga pikki aastaid läbi ja hoone on olnud juba nõukogude ajast kütteprobleemidega. Sel aastal on kütjatega kokku lepitud, et saame hoida vana maja nii, et see kajastub kütte kokkuhoius.

Tarmo Tamm: - seal on õppekööök, kas seda ei saa lasteaiale kasutada.

Lauri Drubinš: - kahjuks ei saa. Soov oli kogu plokk välja viia, aga kuna täna on toimiv köök, mitte toidu jaotuspunkt, mida saaksime teha õppeköögis. Täna peab olema eraldi

kartulikooremisruum ja kõik väikesed nüansid. Seega käesoleva aasta sügiseks ei olnud me võimelised seda tegema.

Ilmar Kõverik: - Tarmo on teinud palju pilte, aga jätnud mõned tegemata. Näiteks Helme kalmistul on suur tutvustav tahvel nendest inimestest, kes on Helme kalmistule maetud. Aastaid tagasi andsin selle nimekirja Laurile. Lubasid selle korda ajada.

Lauri Drubinš: - see nimekiri on alles.

Ilmar Kõverik: - väga hea. Siis hakkame sellega tegelema. Seal on nii vigu, kui ka neid, keda tuleb juurde lisada.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Enn Mihailov
volikogu aseesimees
volikogu esimehe ülesannetes

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija